

УДК 616.716.4+616.316.1-006.55:614.2

DOI 10.11603/2311-9624.2016.2.6719

©Я. П. Нагірний

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського»

Плеоморфна аденома піднижньощелепної слинної залози у мешканців Тернопільської області

Резюме. Вивчено частоту і гендерні особливості плеоморфної аденоми піднижньощелепних слинних залоз у жителів Тернопільської області за період з 2010 до 2014 року. Плеоморфна аденома складає 40 % від усіх виявлених пухлин піднижньощелепних слинних залоз і зустрічається з однаковою частотою у представників обох статей.

Ключові слова: плеоморфна аденома, піднижньощелепні слинні залози, частота, гендерні особливості.

Я. П. Нагирный

ГБУЗ «Тернопольский государственный медицинский университет имени И. Я. Горбачевского»

Плеоморфная аденома поднижнечелюстной слюнной железы у жителей Тернопольской области

Резюме. Изучено частоту и гендерные особенности плеоморфной аденомы поднижнечелюстных слюнных желез у жителей Тернопольской области за период с 2010 по 2014 год. Плеоморфная аденома составляет 40 % от всех обнаруженных опухолей поднижнечелюстных слюнных желез и встречается с одинаковой частотой у представителей обеих статей.

Ключевые слова: плеоморфная аденома, поднижнечелюстные слюнные железы, частота, гендерные особенности.

Ya. P. Nahirnyi

I. Horbachevsky Ternopil State Medical University

Pleomorphic adenoma of submandibular salivary gland in residents of the Ternopil region

Summary. Frequency and gender features of pleomorphic adenoma of submandibular salivary gland among residents of Ternopil region for the period 2010 to 2014 were studied. Pleomorphic adenoma was found in 40 % of all detected tumors of submandibular salivary gland and occurs equally in both sexes.

Key words: pleomorphic adenoma, submandibular salivary glands, frequency, gender features.

Вступ. Ряд авторів вказує на неухильне зростання онкологічної патології в щелепно-лицевій ділянці [1, 2]. Відомо, що у її структурі пухлини слинних залоз складають близько 5 %. У більшості випадків вони розвиваються в білявушних слинних залозах і є доброякісними. Пухлини ж піднижньощелепних слинних залоз складають біля 10 % від загальної кіль-

кості пухлин слинних залоз [3]. Значний відсоток таких хворих становлять особи найбільш працездатного віку [4]. Значній кількості хворих із патологією підщелепної слинної залози, у яких на догоспітальному етапі не було розпізнано захворювання, проводилось неадекватне лікування, яке не мало успіху і привело до запізнілої госпіталізації. Інша група хворих

зверталась до лікаря тільки при значній деформації обличчя, не помічаючи початкових проявів пухлин. Це вказує на необхідність удосконалення методів діагностики і лікування пухлин слинних залоз.

Метою дослідження було вивчити частоту і гендерні особливості плеоморфної аденоми піднижньощелепних слинних залоз у жителів Тернопільської області.

Матеріали і методи. Проведено ретроспективний аналіз усіх випадків аденом піднижньощелепної слинної залози у хворих, які перебували на лікуванні у відділенні хірургічної стоматології КЗ ТОР «Університетська лікарня» за період з 2010 до 2014 р. Хворих обстежували клінічно, проводили ультразвукове дослідження слинних залоз, цитологічне або патогістологічне дослідження. Післяопераційний матеріал піддавали патогістологічному дослідженню. Постановку морфологічного діагнозу проводили за Міжнародною гістологічною класифікацією пухлин ВООЗ (1971) [5].

Результати досліджень та їх обговорення. За період з 2011 до 2015 року у відділенні хірургічної стоматології прооперовано 35 хворих із пухлинними процесами в піднижньощелепній слинній залозі. Серед них у 15 хворих було виявлено плеоморфну аденому. Така кількість склала 40 % від усіх доброякісних пухлин піднижньощелепної слинної залози. Серед інших доброякісних пухлин у 2 (5,7 %) хворих було виявлено аденолімфому, в 4 (11,4 %) – ліпому, в 14 (11,4 %) – кісти.

Список літератури

1. Караван Я. Р. Аналіз онкологічної захворюваності щелепнолицевої ділянки у мешканців Тернопілля / Я. Р. Караван, О. Б. Беліков, І. Й. Галайчук // Буковинський медичний вісник. – 2012. – Т. 16, № 1 (61). – С. 174–176.
2. Chen I. Pleomorphic adenoma of the parotid gland metastasizing to the cervical lymph node / I. Chen, H. Tu // *Otolaryngol. Head Neck Surg.* – 2000. – Vol. 122. – P. 455–457.
3. Ferlito A. Surgical management of head and neck cancer: the next decade / A. Ferlito, A. R. Shaha, A. Rinaldo // *Acta Otolaryngol.* – 2001. – Vol. 121. – P. 772–776.

За статю і віком хворі з плеоморфною аденомою розподілялись таким чином: 7 (46,7 %) чоловіків, 8 (53,3 %) жінок. Вік пацієнтів коливався від 17 до 45 років. Середній вік складав 36,7 року. Пухлини були виявлені як в правій – 11, так і лівій – 4, піднижньощелепних слинних залоз. Двостороннього ураження не було.

Скарги хворих були такого типу – наявність безболісного, повільно прогресуючого новоутворення, яке не спричинює суттєвих функціональних порушень. В окремих випадках, при значних розмірах пухлини, хворі відзначали відчуття стороннього тіла в горлі.

Об'єктивно пухлина є рухомим вузлом, частіше неправильної форми, неболючим при пальпації, щільно-еластичної консистенції з чіткими контурами різної величини. Пухлина частіше локалізувалась в межах піднижньощелепної слинної залози. Шкіра над вузлом у кольорі не змінена.

При ультразвуковому дослідженні пухлина виявлялася як новоутворення з чіткими межами однорідної структури.

Хірургічне лікування аденом піднижньощелепних слинних залоз полягало в екстирпації залози разом із пухлиною. Випадків рецидиву пухлин не було.

Висновки. Проведений аналіз частоти пухлин піднижньощелепної слинної залози показав, що серед усіх пухлин слинних залоз плеоморфна аденома становить значну частку – 40 %. Гендерних особливостей виникнення пухлини не виявлено.

3. Болезни и травмы слюнных желез. Новые методы диагностики и лечения : материалы научно-практической конференции с международным участием, посвященной 65-летию профессора В. В. Афанасьева. – М. ; Тверь : ООО «Издательство «Триада», 2012. – 204 с.
4. Афанасьев В. В. Классификация заболеваний и повреждений слюнных желез / В. В. Афанасьев // *Стоматология.* – 2010. – № 1. – С. 62–65.
5. Маланчук В. О. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні ураження щелепнолицевої ділянки та шиї / В. О. Маланчук, А. В. Копчак. – Київ : Видавничий дім «Асканія», 2008. – 320 с.

Отримано 19.05.16